

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

School Based Management of School Administrators of Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan

ฉัตรพรภาณุ ภูธรณัฐ¹, นันทนา ชวศิริกุลพล², กุลจิรา รักษนคร³

¹หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

²คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา 2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา 3. เพื่อศึกษาศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ซึ่งกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดจากสูตรในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเท่ากับ 241 คน โดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสำหรับครูเป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และแบบสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ 3 คน ครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 2 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบสมมติฐานที่กำหนดไว้ด้วยค่า t-test แบบ Independent และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) กรณีที่มีความแตกต่างจะนำมาเปรียบรายคู่ของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง

ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทั้งระบบ มีอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ มีอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา และขนาดของโรงเรียน โดยภาพรวมมีระดับการบริหารไม่แตกต่างกัน ส่วนประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมมีระดับการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ผลการวิจัยสามารถ

นำไปใช้เป็นแนวทางผู้บริหารมีการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารจัดการตนเองของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน สนับสนุน และสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นองค์รวม และยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา

คำหลัก: การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน, ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to: 1) investigate the school-based management practices of school administrators; 2) compare school-based management practices classified by educational level, work experience, and school size; and 3) propose guidelines for developing school-based management among school administrators under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan Administration. The sample consisted of 241 teachers from schools under the Sai Mai District Office, Bangkok Metropolitan Administration. The sample size was determined using the Krejcie and Morgan (1970) formula, and selected through stratified random sampling and simple random sampling. The research instruments employed in this study consisted of a questionnaire administered to teachers, focusing on school-based management of school administrators under the Sai Mai District Office, Bangkok. The questionnaire yielded a reliability coefficient of 0.97, indicating high internal consistency. Additionally, structured interviews were conducted with five key informants, comprising three Senior Professional Level teachers and two heads of learning area departments. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, and standard deviation. Hypothesis testing was conducted using an independent t-test and one-way ANOVA (F-test). When statistically significant differences were found, Scheffe's method was used for pairwise comparison. Content analysis was applied to qualitative data using semi-structured interview.

The research results were found that 1) overall, the school-based management of educational administrators was at a high level. When considering each aspect, accountability had the highest mean, followed by whole-system development, while decentralization had the lowest mean, though still at a high level. 2) The comparison of school-based management, classified by education level and school size, showed no

statistically significant differences overall. However, differences in work experience showed statistically significant differences at the .05 level. (3) The findings suggested that administrators should appropriately decentralize authority, promote school autonomy, encourage participation from all stakeholders in decision-making, demonstrate supportive leadership, support and motivate personnel, implement holistic school development, and ensure transparency and accountability. These practices contributed to effective administration and enhanced the overall quality of education.

Keywords: School-Based Management, School Administrators

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาของประเทศไทยมุ่งพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ และดำรงชีวิตอย่างมีความสุข โดยยึดหลักการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 และ กระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้กรอบของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ซึ่งกำหนดให้มีการกระจายอำนาจด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) แนวทางดังกล่าวสอดคล้องกับหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management: SBM) ที่มุ่งเสริมสร้างความคล่องตัว อิสระ และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ของสถานศึกษา หลักสำคัญของการจัดการศึกษาคือการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอย่างสมดุลระหว่างความรู้ คุณธรรม และวัฒนธรรม อันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2547) ทั้งนี้ SBM เป็นรูปแบบการบริหารที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดยเน้นการกระจายอำนาจ การตัดสินใจ ร่วม และการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546)

ในบริบทของ กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีภารกิจจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานผ่าน สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร และกำกับดูแลโรงเรียน จำนวน 437 แห่งใน 50 สำนักงานเขต (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2568) ทุกสถานศึกษาต้องดำเนินงานตามแนวคิด SBM อย่างไรก็ดีตาม ผลการติดตาม ประเมินผลที่ผ่านมา พบว่าผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ SBM แตกต่างกัน และการกระจาย อำนาจยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการมีส่วนร่วมและการบริหารจัดการเชิงบูรณาการ (สำนักงาน การศึกษา กรุงเทพมหานคร, 2549) สำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ซึ่งมีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 9 แห่ง ได้กำหนดยุทธศาสตร์เร่งรัดคุณภาพการศึกษาโดยใช้การประเมิน นิเทศ และพัฒนาศักยภาพครู

และผู้บริหารเป็นกลไกสำคัญ แม้มีความพยายามพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ความแตกต่างด้านบริบทและศักยภาพของแต่ละโรงเรียนอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานตามหลัก SBM

ดังนั้น การศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อยกระดับประสิทธิภาพการบริหาร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายการกระจายอำนาจและเป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาอย่างยั่งยืน.

วัตถุประสงค์

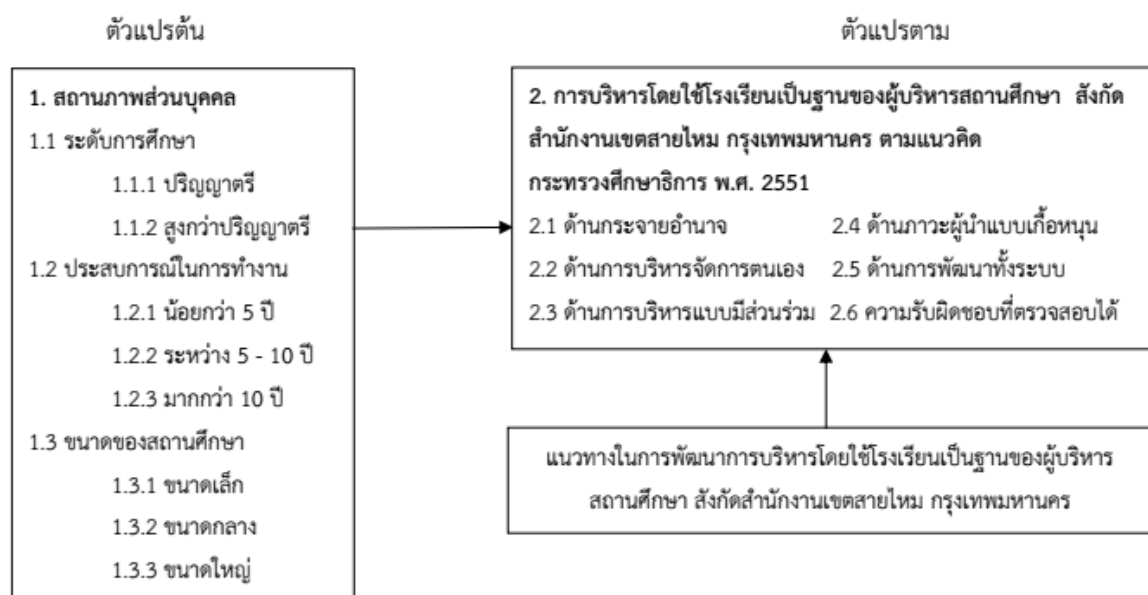
1. เพื่อศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ในการกำหนดนโยบาย วางแผน และสนับสนุนการบริหารจัดการสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School-Based Management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ในการพัฒนาศักยภาพผู้บริหารให้มีความเข้าใจและสามารถนำหลักการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานไปใช้ในการจัดการศึกษา การบริหารงบประมาณ การพัฒนาบุคลากร เพื่อยกระดับคุณภาพสถานศึกษาโดยรวม
3. เป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการสถานศึกษา เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างยั่งยืน

กรอบแนวคิด

จากการศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากรอบแนวคิดในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

ครูที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ที่มีระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดโรงเรียนแตกต่างกัน มีระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1) ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2568 จำนวนทั้งหมด 605 คน จากจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 9 โรงเรียน

2) กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยกำหนดจากสูตรในการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ที่ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ ที่ระดับ .5 และระดับความเชื่อมั่นได้ 95% สุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (stratified random sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้นภูมิ แล้วจึงสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) จำนวนทั้งสิ้น 241 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ขนาดของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยสอบถามตามองค์ประกอบ 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้แบบสอบถามการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบ

มาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามเกณฑ์ของลิเคิร์ต (Likert Scale 1967) ตอนที่ 3 การสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถามถึงโครงสร้างเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ 1) ศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างเครื่องมือ 2) กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม 3) สร้างเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำนวน 1 ฉบับ ได้แก่ แบบสอบถามสำหรับครู 4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบแนะนำในการปรับปรุงและปรับแก้ตามที่เสนอแนะ 5) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและพิจารณาให้ ข้อเสนอแนะ 6) ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แล้วนำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของคำถามแต่ละข้อโดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์หรือเนื้อหา โดยค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 7) นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ แล้วนำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์พิจารณาเสนอแนะอีกครั้งหนึ่ง 8) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน 9) จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือเพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97 10) จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ 1) ยื่นหนังสือถึงคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปแจกกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร พร้อมกำหนดวันรับคืนด้วยตนเอง 3) ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

ผลการวิจัย

1. ครูผู้ตอบแบบสอบถาม ในสังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ศึกษาระดับปริญญา มีประสบการณ์ในการทำงาน น้อยกว่า 5 ปี และเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่ตามลำดับ
2. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามระดับการบริหารเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร

ตาราง 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมแต่ละด้าน ดังนี้

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร สถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับการบริหาร	ลำดับที่
1.ด้านการกระจายอำนาจ	4.31	0.293	มาก	6
2.ด้านการบริหารจัดการตนเอง	4.33	0.303	มาก	5
3.ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	4.41	0.293	มาก	3
4.ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน	4.39	0.350	มาก	4
5.ด้านการพัฒนาทั้งระบบ	4.43	0.343	มาก	2
6.ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ	4.44	0.307	มาก	1
รวม	4.38	0.183	มาก	

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 1 พบว่า ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการบริหารเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$, S.D. = 0.183) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.307) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทั้งระบบ มีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.343) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ มีอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.31$, S.D. = 0.293) ตามลำดับ

ตาราง 2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามระดับการศึกษา

ปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน	ระดับการศึกษา	\bar{X}	S.D	t	p-Value
1. ด้านการกระจายอำนาจ	ปริญญาตรี	4.30	0.286	-1.169	.432
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.35	0.314		
2. ด้านการบริหารจัดการตนเอง	ปริญญาตรี	4.33	0.277	-0.437	.000*
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.35	0.374		
3. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม	ปริญญาตรี	4.38	0.288	-2.530	.956
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.49	0.293		
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน	ปริญญาตรี	4.36	0.330	-2.720	.146
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.50	0.390		
5. ด้านการพัฒนาทั้งระบบ	ปริญญาตรี	4.40	0.351	-2.477	.165
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.53	0.298		
6. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ	ปริญญาตรี	4.42	0.298	-2.392	.0387
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.53	0.320		
รวม	ปริญญาตรี	4.36	0.179	-3.190	.0971
	สูงกว่าปริญญาตรี	4.44	0.184		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 2 พบว่า ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีไม่แตกต่างกัน แต่ ด้านการบริหารจัดการตนเอง มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงต้องทำตารางรายคู่เชฟเฟ้

ตาราง 3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา
 สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามประสบการณ์

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p-Value
1. ด้านการกระจายอำนาจ					
ระหว่างกลุ่ม	0.001	2	0.000	0.004	0.996
ภายในกลุ่ม	20.599	238	0.087		
รวม	20.600	240			
2. ด้านการบริหารจัดการตนเอง					
ระหว่างกลุ่ม	1.120	2	0.560	6.373	0.002*
ภายในกลุ่ม	20.916	238	0.088		
รวม	22.036	240			
3. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
ระหว่างกลุ่ม	0.210	2	0.105	1.226	0.295
ภายในกลุ่ม	20.338	238	0.085		
รวม	20.547	240			
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน					
ระหว่างกลุ่ม	0.773	2	0.386	3.212	0.042*
ภายในกลุ่ม	28.630	238	0.120		
รวม	29.402	240			
5. ด้านการพัฒนาทั้งระบบ					
ระหว่างกลุ่ม	1.817	2	0.908	8.186	0.000*
ภายในกลุ่ม	26.407	238	0.111		
รวม	28.224	240			
6. ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ					
ระหว่างกลุ่ม	1.183	2	0.592	6.580	0.002*
ภายในกลุ่ม	21.398	238	0.090		
รวม	22.581	240			
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.590	2	0.295	9.388	0.000*
ภายในกลุ่ม	7.483	238	0.031		
รวม	8.073	240			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพแตกต่างกัน มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีไม่แตกต่างกัน แต่ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านการพัฒนาทั้งระบบ ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงต้องทำตารางรายคู่เชฟเฟ้

ตาราง 4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p-Value
1. ด้านการกระจายอำนาจ					
ระหว่างกลุ่ม	0.326	2	0.163	1.912	0.150
ภายในกลุ่ม	20.274	238	0.085		
รวม	20.600	240			
2. ด้านการบริหารจัดการตนเอง					
ระหว่างกลุ่ม	0.063	2	0.031	0.339	0.713
ภายในกลุ่ม	21.974	238	0.092		
รวม	22.036	240			
3. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม					
ระหว่างกลุ่ม	0.746	2	0.373	4.485	0.012*
ภายในกลุ่ม	19.801	238	0.083		
รวม	20.547	240			
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน					
ระหว่างกลุ่ม	0.343	2	0.171	1.404	0.248
ภายในกลุ่ม	29.059	238	0.122		
รวม	29.402	240			
5. ด้านการพัฒนาทั้งระบบ					
ระหว่างกลุ่ม	0.179	2	0.089	0.759	0.469
ภายในกลุ่ม	28.045	238	0.118		
รวม	28.224	240			

การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของ ผู้บริหารสถานศึกษา	SS	df	MS	F	p-Value
6. ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ					
ระหว่างกลุ่ม	0.039	2	0.020	0.207	0.813
ภายในกลุ่ม	22.541	238	0.095		
รวม	22.581	240			
รวม					
ระหว่างกลุ่ม	0.094	2	0.047	1.402	0.248
ภายในกลุ่ม	7.979	238	0.034		
รวม	8.073	240			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 4 พบว่า ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบและด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีไม่แตกต่างกัน แต่ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นจึงต้องทำตารางรายคู่เชฟเฟ้

3. ผลการวิเคราะห์แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษา แต่ละด้านจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 5 ท่าน แนวทางการการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหาร ทั้ง 6 ด้าน มีที่คล้ายและตรงกัน ดังนี้

3.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกระจายอำนาจในการบริหารงานไปยังครูและหัวหน้ากลุ่มสาระอย่างเหมาะสม โดยเฉพาะในด้านวิชาการ การวางแผนงาน และการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.2 ด้านการบริหารจัดการตนเอง พบว่า โรงเรียนมีความสามารถในการบริหารจัดการตนเอง โดยสามารถกำหนดแผนงาน นโยบาย และการใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา และความต้องการของผู้เรียน

3.3 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของครู บุคลากร ผู้ปกครอง และชุมชน โดยเปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเสนอแนวคิด

3.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน พบว่า ผู้บริหารแสดงภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน โดยทำหน้าที่เป็นผู้ให้คำปรึกษา สนับสนุน ให้กำลังใจ และสร้างความไว้วางใจแก่ครูและบุคลากร

3.5 ด้านการพัฒนาทั้งระบบ จากความคิดเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์ พบว่า การพัฒนาโรงเรียน เป็นไปในลักษณะองค์รวม โดยเชื่อมโยงการพัฒนาทุกด้านเข้าด้วยกัน ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาบุคลากร และความร่วมมือกับชุมชน

3.6 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า โรงเรียนมีระบบการดำเนินงานที่เน้นความโปร่งใสและความรับผิดชอบ โดยมีการรายงานผลการดำเนินงาน การติดตามประเมินผล และการจัดเก็บเอกสารหลักฐานอย่างเป็นระบบ

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมมีระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ ระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาทั้งระบบ ระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกระจายอำนาจ ระดับการบริหารอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การทดสอบสมมติฐาน

2.1 ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีระดับการบริหารไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ ด้านการบริหารจัดการตนเอง มีความคิดเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ประสบการณ์แตกต่างกัน มีระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม มีระดับการบริหารแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการกระจายอำนาจ และด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านการพัฒนาทั้งระบบ ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนและด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ขนาดสถานศึกษาแตกต่างกัน มีระดับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการกระจายอำนาจ ด้านการบริหารจัดการตนเอง ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน ด้านการพัฒนาทั้งระบบ และด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่ ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยแบบสัมภาษณ์ กิ่งโครงสร้างโดยผู้ให้สัมภาษณ์มีการแสดงความคิดเห็นดังนี้

3.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่ามีการกระจายอำนาจให้ครูและหัวหน้ากลุ่มสาระ อย่างเหมาะสม ทำให้การบริหารงานคล่องตัวและมีประสิทธิภาพ

3.2 ด้านการบริหารจัดการตนเอง พบว่าโรงเรียนสามารถกำหนดแผน นโยบาย และ ตัดสินใจได้สอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์จริง

3.3 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่าเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร ผู้ปกครอง และ ชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ สร้างความร่วมมือและความเป็นเจ้าของร่วม

3.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน พบว่าผู้บริหารสนับสนุน ให้คำปรึกษา และสร้าง แรงจูงใจ ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง

3.5 ด้านการพัฒนาทั้งระบบ พบว่าพัฒนาโรงเรียนแบบองค์รวม เชื่อมโยงทุกด้านอย่าง ต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา

3.6 ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่ามีระบบงานโปร่งใส ตรวจสอบได้ ผ่านการ รายงานและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผล

จากการวิจัยครั้งนี้ ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนำมา อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ความคิดเห็นของครู พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่อง มาจาก การบริหารแบบใช้โรงเรียนเป็นฐาน เป็นแนวคิดในการบริหารการศึกษาที่มุ่งให้โรงเรียนเป็นองค์กร หลักในการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย และการตรวจสอบของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของเพชรรัตน์ สีหาทัฬห (2561, 99) เรื่อง การศึกษาสภาพและ แนวทางการบริหารโดยใช้ โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการกระจายอำนาจ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจาก การกระจายอำนาจเป็นการมีอำนาจร่วมกันเป็นรูปแบบของประสิทธิภาพที่เพิ่มประสิทธิผล ของการใช้จ่ายในระบบการศึกษาด้วยการจัดการกับทรัพยากรที่มีอยู่ และการจัดอัตรากำลังที่เหมาะสม เป็นรูปแบบของวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการกระจายเนื้อหาทางการศึกษา อีกทั้งกฎกระทรวง ศึกษาธิการได้ กำหนดหลักเกณฑ์ ดังที่ เกวลี เกร็มย์ (2561, 51) ได้ กล่าวว่า การกระจายอำนาจ คือ การ กระจายอำนาจจากการบริหารระดับบนลงสู่ระดับล่างให้มีอิสระและการตัดสินใจในการดำเนินการ ซึ่งการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา หมายถึง การที่อำนาจการตัดสินใจในการดำเนินงานต่าง ๆ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของ กิติวัชร ถ้วยงาม (2558, 80) เรื่อง รูปแบบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระจายอำนาจอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการบริหารจัดการตนเอง พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารจัดการตนเองตามแนวทางการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐาน ประกอบด้วย 1) หลักการบริหารแบบคุณภาพที่ยึดหลักการบริหารที่มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ 2) มียุทธวิธีที่หลากหลายที่นำมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาในแต่ละสถานศึกษา 3) การบริหารตามแนวทางการกระจายอำนาจ ดังนั้นการบริหารในแต่ละสถานศึกษาจำเป็นต้องใช้ระบบบริหารจัดการตนเองภายใต้นโยบายหลัก และยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกลสิ เกรรัมย์ (2561, 103) เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการตนเองอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานเป็นเครื่องมือสำคัญในการปฏิรูปการศึกษาซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการด้วยกัน คือ สถานศึกษาเป็นหน่วยสำคัญสำหรับการตัดสินใจ การมีส่วนร่วม และการมีความรู้สึกเป็นเจ้าของสถานศึกษา เป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัญญา สุนทรชัชเวช (2562, 867) เรื่อง การเปรียบเทียบทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการมีภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน เป็นการมีภาวะผู้นำ ที่ไม่ใช่ผู้นำแบบชี้แนะหรือสั่งการ แต่เป็นภาวะผู้นำที่เน้นการสนับสนุน และอำนวยความสะดวก เพื่อให้การบริหารจัดการโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชญานี ภัทรวารินทร์ (2556, 132) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเอกชน ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุนอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการพัฒนาทั้งระบบ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากหลักการพัฒนาทั้งระบบ เป็นการปรับโครงสร้าง วัฒนธรรมองค์การ รวมทั้งปรับปรุงระบบบริหารใหม่โดยมีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งทุกฝ่าย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชญานี ภัทรวารินทร์ (2556, 132) เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียนเอกชน ด้านการพัฒนาทั้งระบบอยู่ในระดับมาก

1.6 ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ พบว่า โดยภาพรวมและรายข้อ อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ในการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานมีเป้าหมายเพื่อให้หน่วยงานที่มีภารกิจบริการสาธารณะได้ดำเนินการด้วยความโปร่งใส ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วาสนา สีแดง (2562, 70) เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยกระเจาพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 พบว่า การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน และขนาดของสถานศึกษาดังนี้

2.1 ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารให้อิสระทางความคิดกับครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน และให้ความรู้เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานว่าเป็นการบริหารที่ให้บุคลากรในสถานศึกษาทั้งหมดเข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูมิรินทร์ วงศ์พรหม (2560, 187) ที่ศึกษาเรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองร้อยเอ็ดจังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ปัจจุบันสถานศึกษาได้ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษาและครู ให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานมากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกวลี เกร็มย์ (2561, 6) เรื่อง การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 17 โดยภาพรวมแตกต่างกัน

2.3 ครูที่มีขนาดสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่ต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีการอบรมบุคลากรในโรงเรียนให้ได้รับความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ทำให้บุคลากรในโรงเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และของผู้ที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พิมพ์ชนก ศรีสุพรรณ และ อำนวย ทองโปร่ง (2565, 186) เรื่อง ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 26 สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร พบว่า ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 26 สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร จำแนกตามขนาดสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน

3. แนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร สรุปได้ว่า ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจอย่างเหมาะสม ส่งเสริมการบริหารจัดการตนเองของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ แสดงภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน สนับสนุนและสร้างแรงจูงใจแก่บุคลากร ดำเนินการพัฒนาโรงเรียนอย่างเป็นองค์รวม และยึดหลักความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ส่งผลให้การบริหารมีประสิทธิภาพและยกระดับคุณภาพการศึกษาโดยรวมของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัย ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษาให้สูงยิ่งขึ้นไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านการกระจายอำนาจ จากผลการวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีวิธีการการระดมทรัพยากรและการลงทุนจากแหล่งต่าง ๆ อย่างถูกต้อง
2. ด้านการบริหารจัดการตนเอง จากผลการวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความตระหนักด้านธรรมาภิบาลแก่ครูและบุคลากร กำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน
3. ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม จากผลการวิเคราะห์ ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมายและบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ ส่งเสริมการสื่อสาร
4. ด้านภาวะผู้นำแบบเกื้อหนุน จากผลการวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการกระจายอำนาจ เปิดโอกาสให้ทีมงานมีส่วนร่วมในการวางแผน ตัดสินใจ และกำหนดเป้าหมาย
5. ด้านการพัฒนาทั้งระบบ จากผลการวิเคราะห์ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ
6. ด้านความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ จากผลการวิเคราะห์ สถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและประเมินผลอย่างเป็นระบบ เปิดโอกาสให้ครูและบุคลากรร่วมสะท้อนผลการดำเนินงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ในกลุ่มอื่น ๆ
2. ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครในกลุ่มอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544*. กรุงเทพมหานคร. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงมหาดไทย. (2553). *การบริหารแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ. กองโยธาธิการและผังเมือง.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2550). *แนวทางการสร้างเสริมความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ. กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น
- เกวลี เกร็มย์. (2561). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- กิติวัชร ถ้วยงาม. (2558). *รูปแบบการบริหารโดยใช้สถานศึกษาเป็นฐานของสถานศึกษาขนาดเล็กจังหวัดบุรีรัมย์*. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชัยญา สุนทรชัชเวช. (2562). การเปรียบเทียบทัศนคติของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อการบริหารจัดการโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดสมุทรสาคร. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(1). 860-873.
- ชญานี ภัทรวารินทร์. (2013). การพัฒนารูปแบบการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานสำหรับโรงเรียน เอกชน. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10(2). 188-201.
- พิมพ์ชนก ศรีสุพรรณ. (2565). *ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการบริหารงานโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายที่ 26 สำนักงานเขตบึงกุ่ม กรุงเทพมหานคร*. การศึกษาอิสระหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- เพชรรัตน์ สีหาทัพ. (2561). *การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคามเขต 3*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารจัดการการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ภูมินทร์ วงศ์พรหม. (2560). *การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมือง รั้อยเอ็ด*. สารนิพนธ์หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- วาสนา สีแดง. (2562). การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานของโรงเรียนห้วยกระเจาพิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. *วารสาร มจร.พุทธปัญญาปริทรรศน์* 4(3).
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (2568). *รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2568 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ. ร้านพจนก่ลองกระดาษ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552-2559)*. กรุงเทพฯ. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2547). *รายงานการสังเคราะห์รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูต้นแบบ (ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542)*. นนทบุรี. บริษัท แคนคิด มีเดีย จำกัด.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30 (3), 607-610.

Likert, R. (1967). The Method of Constructing and Attitude Scale. In M. Fishbein (Ed.), *Attitude Theory and Measurement*, (pp. 90-95). New York, Wiley & Son.